

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
40-048 Katowice, ul. Kościuszki 30

Województwo Śląskie
Europejski Region Przedsiębiorczości 2021-2022

Sytuacja na śląskim rynku pracy w aspekcie społeczno – gospodarczym w opiniach przedsiębiorców

**podsumowanie wyników dwóch badań sondażowych
zrealizowanych przez WUP w Katowicach w 2020 i 2021 roku**

Katowice, marzec 2022 r.

Spis treści

Spis treści	2
Nota metodologiczna	3
1. Skutki pandemii koronawirusa dla funkcjonowania przedsiębiorstw w województwie śląskim w opiniach przedsiębiorców w badaniach z 2020 i 2021 roku	4
2. Sytuacja ekonomiczna badanych przedsiębiorstw w województwie śląskim w perspektywie 2021 i 2022 roku	5
2.1. Prognozy dotyczące inwestycji przedsiębiorstw w perspektywie 2021 i 2022 roku	5
2.2. Prognozy popytu na produkty/usługi przedsiębiorstw w perspektywie 2021 i 2022 roku	6
2.3. Prognozy dotyczące płynności finansowej przedsiębiorstw w perspektywie 2021 i 2022 roku	6
3. Sytuacja zatrudnieniowa w przedsiębiorstwach w perspektywie 2021 i 2022 roku	7
3.1. Stanowiska pracy, na których w perspektywie 2021 i 2022 roku planowany jest spadek/wzrost zatrudnienia	8
4. Ocena otrzymanego wsparcia w ramach Tarczy Antykryzysowej w opiniach śląskich przedsiębiorców w 2020 i 2021 roku	11
5. Działania podejmowane przez przedsiębiorstwa w województwie śląskim dla utrzymania lub poprawy funkcjonowania firmy w 2020 r. i w perspektywie 2021 r. oraz w 2021 r. i w perspektywie 2022 r.	11
Spis wykresów i tabel	13

Nota metodologiczna

W 2020 i 2021 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach zrealizował dwa badania sondażowe dotyczące sytuacji na śląskim rynku pracy w aspekcie społeczno-gospodarczym w opiniach śląskich przedsiębiorców. Badanie z roku 2020 dotyczyło perspektywy jednorocznej tj. 2021 r., natomiast badanie z 2021 r. odnosiło się zarówno do prognozy na 2022 jak i 2025 rok, a także zostało poszerzone o moduł dodatkowych pytań odnoszących się do przedsiębiorców, którzy subiektywnie uznali zależność prowadzonej działalności gospodarczej od producentów węgla kamiennego (tzw. firmy okologiczne). Raporty z poszczególnych lat są dostępne na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach.

W obu badaniach przyjęto takie same założenia metodologiczne, co pozwala na dokonanie porównań otrzymanych wyników.

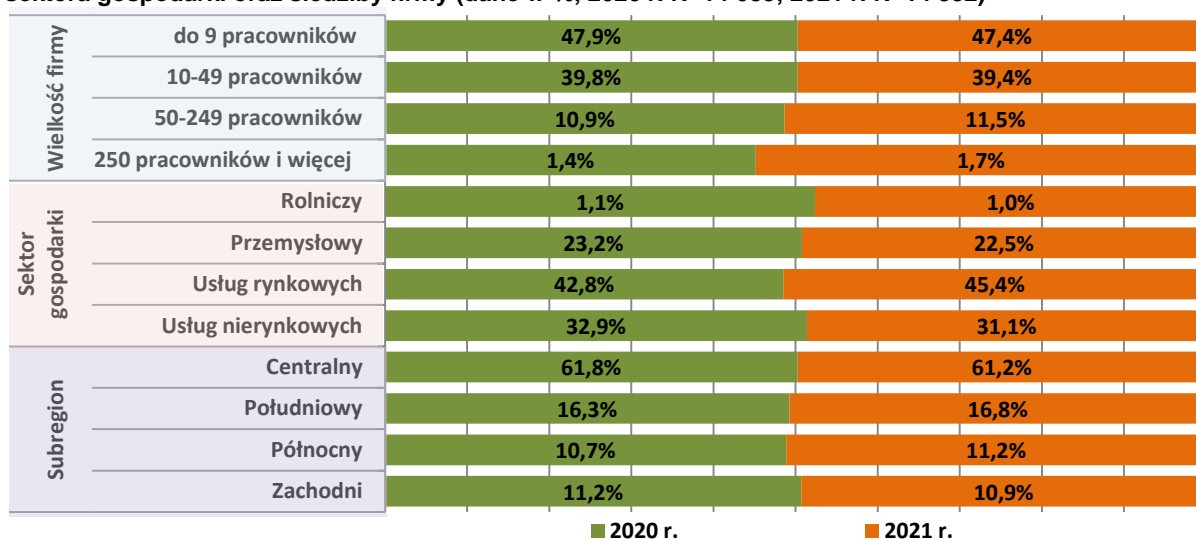
Celem obu badań była diagnoza śląskiego rynku pracy w aspekcie społeczno-gospodarczym, która obejmowała m.in. takie zagadnienia jak:

- skutki pandemii koronawirusa dla funkcjonowania przedsiębiorstw, w tym pod względem ekonomicznym (poziom inwestycji, popyt na produkty/usługi, płynność finansowa),
- działania jakie podjęto i jakie zamierzają podjąć przedsiębiorcy w perspektywie kolejnego roku dla utrzymania lub poprawy funkcjonowania firmy,
- sytuacja zatrudnieniowa w przedsiębiorstwach w kolejnym roku,
- ocena otrzymanego wsparcia w ramach Tarczy Antykrzysowej.

W obu badaniach (ilościowych) posłużono się metodą sondażową wraz z technikami CATI (ang. Computer-Assisted Telephone Interview – telefoniczny wywiad kwestionariuszowy wspomagany komputerowo) oraz CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview – wspomagany komputerowo wywiad kwestionariuszowy przy pomocy strony WWW).

W ramach badań realizowano wywiady kwestionariuszowe wśród przedsiębiorców z województwa śląskiego zgodnie z warstwowo-losowym doбором próby według sektorów gospodarki (sekcji PKD) i wielkości przedsiębiorstwa z uwzględnieniem podziału na subregiony¹ i przyjęciem w obu badaniach błędu maksymalnego na poziomie 1%. Próba badawcza liczyła: w badaniu z 2020 r. – 14 085, a w 2021 r. – 14 952 respondentów. Struktura próby w obu badaniach była podobna (zob. wykres 1).

Wykres 1. Charakterystyka próby badawczej w badaniu z 2020 i 2021 roku według wielkości zatrudnienia, sektora gospodarki oraz siedziby firmy (dane w %; 2020 r. N=14 085; 2021 r. N=14 952)

Źródło: WUP w Katowicach

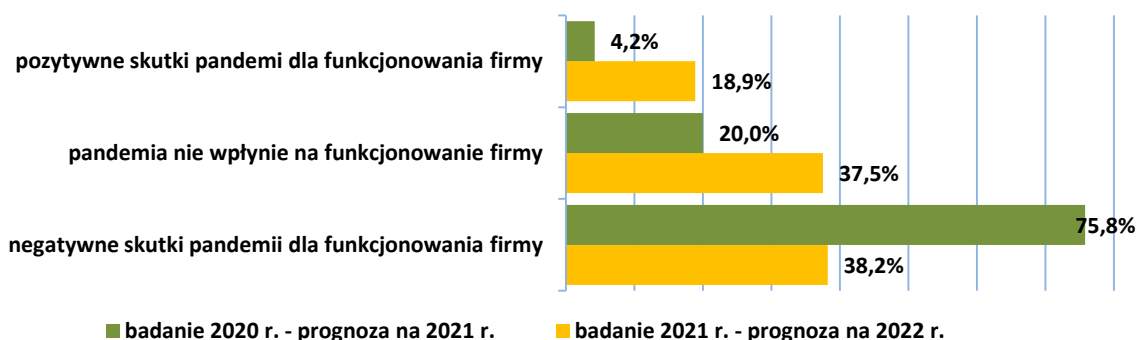
¹ próbę badawczą ustalono na podstawie liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w województwie śląskim - dane GUS; na koniec I kwartału 2020 r. - badanie z 2020 r. (2,9% podmiotów) oraz na koniec 2020 r. - badanie z 2021 r. (3,0% podmiotów).

1. Skutki pandemii koronawirusa dla funkcjonowania przedsiębiorstw w województwie śląskim w opiniach przedsiębiorców w badaniach z 2020 i 2021 roku

Trudna sytuacja związana z pandemią w 2020 r. i wprowadzane stopniowo obostrzenia spowodowały, że nastroje przedsiębiorców były raczej pesymistyczne. Większość z nich uważała, iż skutki pandemii dla funkcjonowania ich firm w 2021 r. będą negatywne (75,8%). Zdaniem co piątego respondenta pandemia nie wpłynie na funkcjonowanie jego firmy (20,0%), a zaledwie 4,2% uczestników badania było optymistami i uważało, że skutki pandemii będą dla ich firm pozytywne (zob. wykres 2).

Analiza odpowiedzi wykazała, że nastroje wśród przedsiębiorców są zdecydowanie bardziej optymistyczne w prognozie na 2022 rok. Zmniejszył się odsetek respondentów uważających, że konsekwencje pandemii dla funkcjonowania ich przedsiębiorstw będą negatywne, tego zdania jest tylko co trzeci uczestnik badania (38,2%). Jednocześnie odsetek przedsiębiorców nieprzewidujących żadnych skutków dla swoich firm z powodu pandemii zwiększył się i wynosi 37,5%. Zwiększył się również odsetek respondentów prognozujących pozytywny wpływ pandemii na funkcjonowanie firmy w 2022 r., sądzi tak co piąty przedsiębiorca (18,9%)² (zob. wykres 2).

Wykres 2. Skutki pandemii dla funkcjonowania przedsiębiorstw w perspektywie 2021 i 2022 roku w opiniach śląskich przedsiębiorców – porównanie wyników badań (dane w %; 2020 r. N= 14 085; 2021 r. N= 14 952)

**na wykresie nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”
Źródło: WUP w Katowicach*

Porównując wyniki tych dwóch badań zrealizowanych przez WUP w Katowicach, można stwierdzić, że przedsiębiorcy dostosowali funkcjonowanie swoich firm do panujących warunków wprowadzając rozwiązania umożliwiające utrzymanie się na rynku.

² Podobnie w badaniu wpływu pandemii COVID-19 na koniunkturę gospodarczą w województwie śląskim realizowanym przez GUS w grudniu 2021 r. gdzie badane podmioty wskazywały, że skutki pandemii COVID-19 dla ich działalności nie wystąpią od 26,2% w Usługach do 7,0% w Handlu hurtowym. Będą niewielkie od 75,4% w Handlu hurtowym do 49,2% w Budownictwie. Poważny wpływ oraz zagrażający stabilności firmy wskazywało od 32,8% respondentów w Budownictwie do 17,6% w Handlu hurtowym. Opracowano na podstawie badania GUS, Koniunktura gospodarcza, opinie formułowane przez jednostki z siedzibą w województwie ŚLĄSKIM – Grudzień 2021 r. Wpływ pandemii COVID-19 na koniunkturę – oceny i oczekiwania (Aneks) <https://katowice.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/inne-opracowania/koniunktura-gospodarcza-w-województwie-slaskim-grudzien-2021-r,-4,115.html>

2. Sytuacja ekonomiczna badanych przedsiębiorstw w województwie śląskim w perspektywie 2021 i 2022 roku

2.1. Prognozy dotyczące inwestycji przedsiębiorstw w perspektywie 2021 i 2022 roku

W 2020 r. przedsiębiorcy przewidywali na 2021 r. następujące możliwości inwestycyjne:

- ponad połowa respondentów uważała, że nastąpi spadek poziomu inwestycji w odniesieniu do zamierzeń sprzed pandemii – 54,2%,
- co trzeci twierdził, że poziom inwestycji utrzyma się na tym samym poziomie jak sprzed pandemii – 37,4%,
- wzrost poziomu inwestycji w stosunku do zamierzeń sprzed pandemii spodziewało się 2,2% respondentów.

Zdaniem badanych poziom inwestycji w 2021 r. w porównaniu do okresu sprzed pandemii może zmniejszyć się o 30,6%.

Z kolei na 2022 r. prognoza respondentów wyglądała następująco:

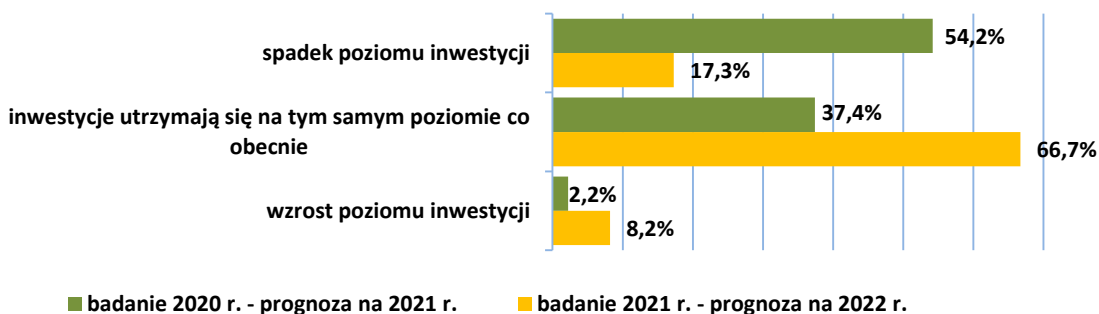
- prawie co szósty przewidywał spadek poziomu inwestycji w stosunku do roku 2021 – 17,3%,
- większość twierdziła, że poziom inwestycji utrzyma się na poziomie jak w roku 2021 – 66,7%,
- wzrostu poziomu inwestycji spodziewa się tylko 8,2% respondentów.

Średnia spadku poziomu inwestycji wyniosła 1%, a średnia wzrostu poziomu inwestycji wyniosła 2,3%. Poziom inwestycji w śląskich przedsiębiorstwach w 2022 r. będzie *per saldo* większy o 1,3 p. proc.

Porównując odpowiedzi respondentów dotyczących prognozowania poziomu inwestycji we własnych firmach na rok 2021 i rok 2022 potwierdza bardziej optymistyczne nastroje, co do dalszego rozwoju ich firm, ponieważ:

- zwiększył się odsetek osób przewidujących wzrost poziomu inwestycji z 2,2% w prognozie na 2021 r. do 8,2% na 2022 r.,
- zwiększył się również odsetek osób chcących zachować *status quo*, tj. utrzymać poziom inwestycji na dotychczasowym poziomie z 37,4% w prognozie na 2021 r. do 66,7% na 2022 r.,
- zmniejszył się odsetek pesymistów przewidujących spadek poziomu inwestycji z 54,2% w prognozie na 2021 r. do 17,3% na 2022 r. (zob. wykres 3).

Wykres 3. Wpływ pandemii COVID-19 a prognozowany poziom inwestycji w śląskich przedsiębiorstwach w 2021 i 2022 roku- porównanie wyników badań (dane w %; 2020 r. N=14 085; 2021 r. N=14 952)

*na wykresie nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”
Źródło: WUP w Katowicach

Wzrósł odsetek optymistów prognozujących zwiększenie inwestycji w 2022 r. Świadczą o tym ich deklaracje o wzroście średnio o 1,3% w przeciwieństwie do prognoz na 2021 r., w których uczestnicy badania przewidywali spadek poziomu inwestycji średnio o 30,6%.

2.2. Prognozy popytu na produkty/usługi przedsiębiorstw w perspektywie 2021 i 2022 roku

Prognoza przedsiębiorców na 2021 r. odnośnie popytu na ich produkty/usługi wyglądała następująco:

- ponad połowa respondentów prognozuje spadek popytu w stosunku do tego sprzed pandemii – 52,9%,
- co trzeci twierdzi, że popyt utrzyma się na poziomie sprzed pandemii – 36,4%,
- co siedemnasty uważa, że popyt wzrośnie w stosunku do tego sprzed pandemii – 6,0%.

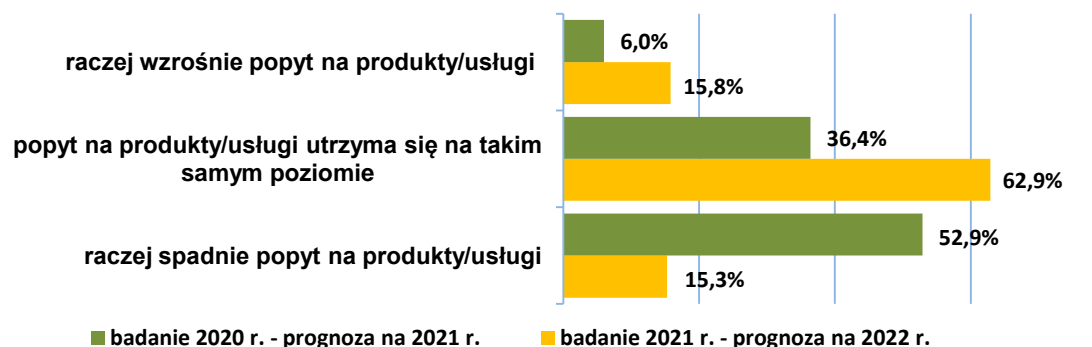
Z kolei przewidywania uczestników badania na 2022 r. dotyczące popytu na produkty/usługi ich firm są następujące:

- spadek popytu na produkty/usługi firm deklaruje 15,3% badanych,
- utrzymanie się popytu na produkty/usługi firm na tym samym poziomie jak w roku 2021 deklaruje największy odsetek respondentów – 62,9%,
- wzrost popytu na produkty/usługi firm prognozuje, co szósty uczestnik badania – 15,8%.

Porównanie odpowiedzi respondentów dotyczących prognozowania popytu na produkty/usługi ich firm na rok 2021 i rok 2022 potwierdza bardziej optymistyczne nastroje przedsiębiorców, co do ich dalszego funkcjonowania, ponieważ:

- wśród przedsiębiorców zdecydowanie zmniejszył się odsetek pesymistów przewidujących spadek popytu na produkty/usługi ich firm z 52,9% do 15,3%,
- zwiększył się natomiast odsetek optymistów prognozujących wzrost tego popytu z 6,0% do 15,8%,
- wzrósł odsetek respondentów twierdzących, że popyt utrzyma się na takim samym poziomie z 36,4% do 62,9% (zob. wykres 4).

Wykres 4. Wpływ pandemii COVID-19 a prognozy popytu na produkty/usługi w śląskich przedsiębiorstwach w 2021 i 2022 roku – porównanie wyników badań (dane w %; 2020 r. N=14 085; 2021 r. N=14 952)

*na wykresie nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”
Źródło: WUP w Katowicach

2.3. Prognozy dotyczące płynności finansowej przedsiębiorstw w perspektywie 2021 i 2022 roku

Prognoza przedsiębiorców na 2021 r. dotycząca płynności finansowej wyglądała następująco:

- niemal co drugi przedsiębiorca przewiduje, że w 2021 r. płynność finansowa jego firmy będzie zagrożona – 46,7%,

- według co trzeciego pozostanie na podobnym poziomie, co przed pandemią – 28,8%,
- co szósty prognozuje, że raczej nie będzie zagrożona – 17,5%,

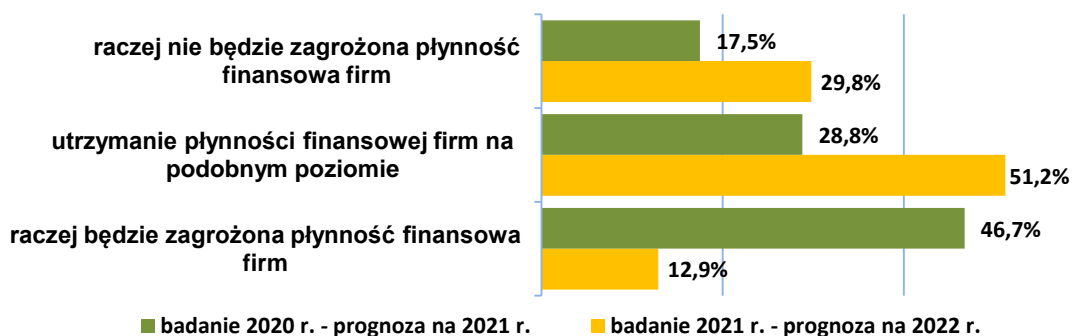
Z kolei przewidywania uczestników badania na 2022 r. dotyczące płynności finansowej w ich firmach są następujące:

- zagrożenie płynności finansowej firm deklaruje, co ósmy respondent – 12,9%,
- utrzymanie płynności finansowej firm na podobnym poziomie jak w roku 2021 deklaruje ponad połowa respondentów – 51,2%,
- brak zagrożenia płynności finansowej firm prognozuje, co trzeci uczestnik badania – 29,8%.

Porównanie odpowiedzi respondentów dotyczących prognozowania płynności finansowej w ich firmach na 2021 i 2022 rok potwierdza bardziej optymistyczne nastroje przedsiębiorców co do ich dalszego funkcjonowania, ponieważ:

- wśród przedsiębiorców zdecydowanie zmniejszył się odsetek pesymistów przewidujących zagrożenie płynności finansowej w swoich firmach z 46,7% do 12,9%,
- zwiększył się natomiast odsetek optymistów prognozujących brak zagrożenia płynności finansowej z 17,5% do 29,8%,
- wzrósł odsetek respondentów twierdzących, że płynność finansowa utrzyma się na podobnym poziomie z 28,8% do 51,2% (zob. wykres 5).

Wykres 5. Wpływ pandemii COVID-19 a prognozowana płynność finansowa w śląskich przedsiębiorstwach w 2021 i 2022 roku – porównanie wyników badań (dane w %; 2020 r. N=14 085; 2021 r. N=14 952)

*na wykresie nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”
Źródło: WUP w Katowicach

Szczególnie optymistyczna jest prognoza dotycząca wyraźnego zmniejszenia odsetka respondentów przewidujących zagrożenie płynności finansowej firm, a także zwiększenie odsetka tych przedsiębiorców, którzy deklarują brak zagrożenia płynności finansowej.

3. Sytuacja zatrudnieniowa w przedsiębiorstwach w perspektywie 2021 i 2022 roku

W prognozie na 2021 r. według większości badanych przedsiębiorców sytuacja zatrudnieniowa w ich firmach pozostanie na podobnym poziomie jak w roku 2020 – 85,3%. Wzrost zatrudnienia w wybranych zawodach przewiduje jedynie 2,9%, a spadek 8,2% badanych.

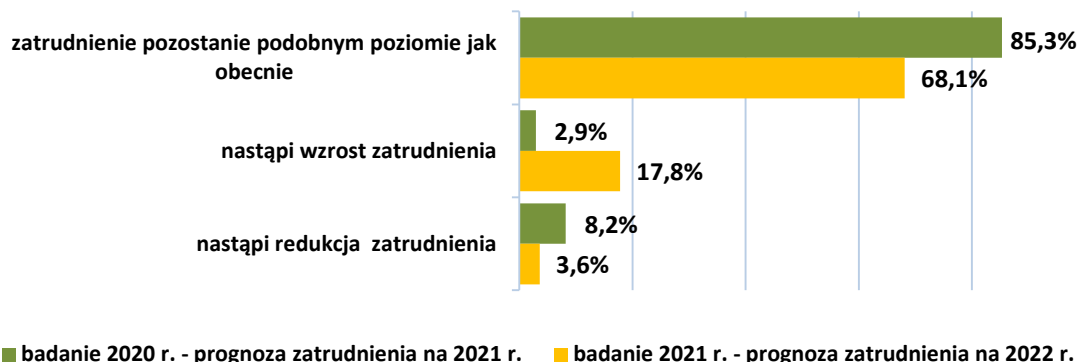
W prognozie na 2022 r. zdaniem 68,1% przedsiębiorców zatrudnienie pozostanie na podobnym poziomie jak w roku 2021. Co szósty respondent przewiduje jego wzrost w wybranych zawodach – 17,8%, a jedynie 3,6% jego redukcję.

Porównując deklarację respondentów w prognozach na 2021 i 2022 rok sytuacja zatrudnieniowa stabilizuje się, gdyż nadal większość przedsiębiorców zakłada, że zatrudnienie pozostanie na podobnym poziomie jak obecnie. Jednocześnie wzrasta odsetek pracodawców, którzy przewidują

zwiększenie zatrudnienia w wybranych zawodach z 2,9% do 17,8% przy niewielkiej redukcji miejsc pracy (2021r. - spadek 8,2%; 2022 r. - spadek 3,6%).

Podsumowując deklaracje respondentów można mówić o stabilizacji sytuacji zatrudnieniowej z tendencją wzrostową w wybranych zawodach (zob. wykres 6).

Wykres 6. Prognozowana sytuacja zatrudnieniowa w śląskich przedsiębiorstwach w 2021 i 2022 roku – porównanie wyników badań (dane w %; 2020 r. N=14 085; 2021 r. N=14 952)

*na wykresie nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”
Źródło: WUP w Katowicach

3.1. Stanowiska pracy, na których w perspektywie 2021 i 2022 roku planowany jest spadek/wzrost zatrudnienia

Porównując różnicę między deklarowanym spadkiem a wzrostem w zapotrzebowaniu na pracowników w poszczególnych grupach zawodów w prognozie na dany rok można zauważyć, że na 2021 r. prognozowana jest względna równowaga³ w dwóch grupach zawodów, spadek w trzech, a wzrost w trzech. Z kolei na 2022 r. prognozowana jest względna równowaga w trzech grupach zawodów, spadek w czterech, a wzrost tylko w jednej (zob. tabela 1).

Na 2022 r. przewidywano względną równowagę między spadkiem a wzrostem zapotrzebowania na pracowników w następujących grupach:

- przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy – prognoza na 2021 r. także względna równowaga,
- specjaliści – prognoza na 2021 r. wzrost zapotrzebowania,
- operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – prognoza na 2021 r. spadek zapotrzebowania.

Oznacza to stabilizowanie się zatrudnienia w tych grupach zawodów, w szczególności wśród przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (zob. tabela 1).

Spadek zapotrzebowania w prognozie na 2022 r. dotyczyć będzie:

- pracowników biurowych – prognoza na 2021 r. także spadek zapotrzebowania, przy czym w prognozie na 2022 rok znacznie większy,
- pracowników wykonujących prace proste – prognoza na 2021 r. także spadek zapotrzebowania,
- techników i inny średni personel – prognoza na 2021 r. względna równowaga w zapotrzebowaniu,
- pracowników usług i sprzedawców – prognoza na 2021 r. wzrost zapotrzebowania.

Z przytoczonych prognoz wynika, że może się utrzymywać redukcja miejsc pracy dla pracowników biurowych oraz pracowników wykonujących prace proste. To może oznaczać trudności w znalezieniu zatrudnienia w szczególności wśród pracowników biurowych, wśród których w prognozie na 2021 r. co szósty pracodawca deklarował spadki w liczbie miejsc pracy, a w 2022 r. już co czwarty (zob. tabela 1).

³ Do kategorii „względna równowaga” zakwalifikowano te grupy zawodów, w których różnica między spadkiem a wzrostem zatrudnienia była równa lub mniejsza niż 3 punkty procentowe, co jest związane z założoną liczebnością próby badawczej i przyjęciem błędu maksymalnego na poziomie 1%.

Wzrost zapotrzebowania w prognozie na 2022 r. dotyczyć będzie tylko robotników przemysłowych i rzemieślników – w prognozie na 2021 r. także wzrost liczby miejsc pracy, przy czym na 2022 r. to zapotrzebowanie znacznie wzrasta, niemal trzykrotnie w stosunku do ubiegłej prognozy. Można zatem przypuszczać, iż ten trend może się utrzymać w kolejnym roku (zob. tabela 1).

W prognozie na 2021 r. żaden respondent nie deklaruje zmian w zapotrzebowaniu, ani równowagi na pracowników z grupy rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy. W związku z tym pominięto tę grupę przy porównywaniu wyników obydwóch badań.

Tabela 1. Prognozowany spadek/wzrost zatrudnienia w opiniach śląskich przedsiębiorców w prognozach na 2021 i 2022 rok według wielkich grup zawodów

Wielkie grupy zawodów według KZiS	Prognoza zatrudnienia na 2021 r.		Różnica w p. proc.	Prognoza zatrudnienia na 2022 r.		Różnica w p. proc.
	spadek	wzrost		spadek	wzrost	
	N=1 162	N=404		N=544	N=2 666	
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	1,7%	0,0%	-1,7*	4,0%	2,6%	-1,4*
Specjaliści	24,3%	33,9%	9,6	24,8%	23,4%	-1,4*
Technicy i inny średni personel	8,1%	7,2%	-0,9*	14,2%	7,7%	-6,5
Pracownicy biurowi	16,6%	8,2%	-8,4	27,0%	10,1%	-16,9
Pracownicy usług i sprzedawcy	9,0%	20,8%	11,8	25,9%	17,6%	-8,3
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	12,1%	21,3%	9,2	8,6%	33,5%	24,9
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	14,2%	5,9%	-8,3	17,6%	19,1%	1,5*
Pracownicy wykonujący prace proste	14,0%	2,7%	-11,3	23,3%	13,4%	-9,9

*względna równowaga między spadkiem a wzrostem zatrudnienia

Źródło: WUP w Katowicach

Zawody, na które będzie wzrost/spadek zapotrzebowania w poszczególnych grupach w prognozie na 2021 i 2022 rok.

Grupy zawodów gdzie prognozowany jest spadek zatrudnienia w 2022 r.	
Pracownicy biurowi	
spadek zatrudnienia	wzrost zatrudnienia
<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: pracownicy biurowi/administracyjni, sekretarki/asystentki zarządu, pracownicy działu kadr/HR, magazynierzy; • 2022 r.: sekretarki, asystenci biurowi, referenci, pracownicy kadr, fakturzyści, pracownicy call center, pomoce księgowo, magazynierzy, doradcy klienta, pracownicy ds. obsługi klienta. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: pracownicy call center; • 2022 r.: pracownicy biurowi, magazynierzy, sekretarki, pracownicy administracyjni, pomoce księgowo, asystenci (w tym: biurowi, prezesa, budowlani, sprzedaży, do spraw kadrowych), księgowi, pracownicy kadr, obsługi klienta oraz call center.
Pracownicy wykonujący prace proste	
spadek zatrudnienia	wzrost zatrudnienia
<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: pracownicy fizyczni; • 2022 r.: sprzątaczkę, pracownicy fizyczni, robotnicy budowlani, pracownicy produkcji, pokojowe, ręczni pakowacze, pomoce kuchenne oraz zmywakowi. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: pracownicy ogólnobudowlani; • 2022 r.: pracownicy fizyczni, sprzątaczkę, pomocnicy budowlani, pomoce kuchenne, pracownicy gospodarczy, pracownicy produkcji, sprzedawcy, pokojowe, dozorczy, robotnicy (w przemyśle i rolnictwie) oraz monterzy.
Pracownicy usług i sprzedawcy	
spadek zatrudnienia	wzrost zatrudnienia
<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: sprzedawcy, kasjerzy, doradcy klienta, pracownicy ochrony; • 2022 r.: sprzedawcy, kasjerzy, doradcy klienta, kucharze, kelnerzy, pracownicy ochrony. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: sprzedawcy, kasjerzy, doradcy klienta, telemarketerzy; • 2022 r.: sprzedawcy, kelnerzy, kucharze, kasjerzy, fryzjerzy, instruktorzy nauki jazdy, doradcy klienta, konsultanci.
Technicy i inny średni personel,	

spadek zatrudnienia	wzrost zatrudnienia
<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: przedstawiciele handlowi; • 2022 r.: technicy: informatycy i teleinformatycy, elektrycy, mechanicy, geodeci oraz prac administracyjnych i biurowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: technicy informatycy, przedstawiciele handlowi; • 2022 r.: technicy: elektrycy, budownictwa, logistyki, informatyki, teleinformatyki, mechaniki, geodeci, księgowości, przedstawiciele handlowi.
Grupa zawodów gdzie prognozowany jest wzrost zatrudnienia w 2022 r.:	
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	
spadek zatrudnienia	wzrost zatrudnienia
<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: robotnicy budowlani, pracownicy ogólnobudowlani, fizyczni, mechanicy (maszyn, samochodowi), monterzy (roboty wykończeniowe); • 2022 r.: robotnicy budowlani, mechanicy. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: dekarze, elektrycy, hydraulicy; • 2022 r.: robotnicy budowlani, elektrycy, spawacze, ślusarze, murarze, tynkarze, mechanicy samochodowi, stolarze, brukarze, cieśle, tokarze, dekarze, hydraulicy, zbrojarze, robotnicy przemysłowi i produkcji.
Grupy zawodów gdzie prognozowana jest względna równowaga w 2022 r.:	
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	
spadek zatrudnienia	wzrost zatrudnienia
<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: kierowcy przewozu rzeczy/dostawcy, kierowcy bez wskazania specjalizacji; • 2022 r.: będą poszukiwani/zwalniali głównie: kierowców (kat. B, C+E, D), operatorów maszyn budowlanych, monterów, operatorów wózków widłowych, operatorów CNC, monterów instalacji hydraulicznych i grzewczych oraz operatorów maszyn produkcyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: monterzy izolacji;
Specjaliści	
spadek zatrudnienia	wzrost zatrudnienia
<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: inżynierowie budownictwa (bez wskazania specjalizacji); • 2022 r.: będą poszukiwani/zwalniani głównie: księgowi, menadżerowie, informatycy (w tym programiści), nauczyciele (głównie nauczania początkowego i wychowania przedszkolnego), pielęgniarki, lekarze, fizjoterapeuci, inżynierowie (w tym budownictwa, produkcji, utrzymania ruchu, elektrycy, projektanci, automatycy-robotycy), architekci, psychologowie, analitycy (w tym danych, finansowi), graficy komputerowi. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: inżynier budownictwa (bez wskazania specjalizacji), architektki, informatycy;
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy,	
spadek zatrudnienia	wzrost zatrudnienia
<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: kierownik oddziału/salonu/sklepu; • 2022 r.: dyrektorzy (szkół, departamentów), członkowie zarządów, kierownicy (w tym w jednostkach publicznych, a w sektorze prywatnym różnych działów np. zaopatrzenia, warsztatu lub apteki). 	<ul style="list-style-type: none"> • 2021 r.: nie prognozowano wzrostu w tej grupie zawodów; • 2022 r.: prezesi, menadżerowie, dyrektorzy, kierownicy (w tym: sklepu, produkcji, zaopatrzenia, budowy, sprzedaży, działu rozwoju, handlu, kadri i płac).

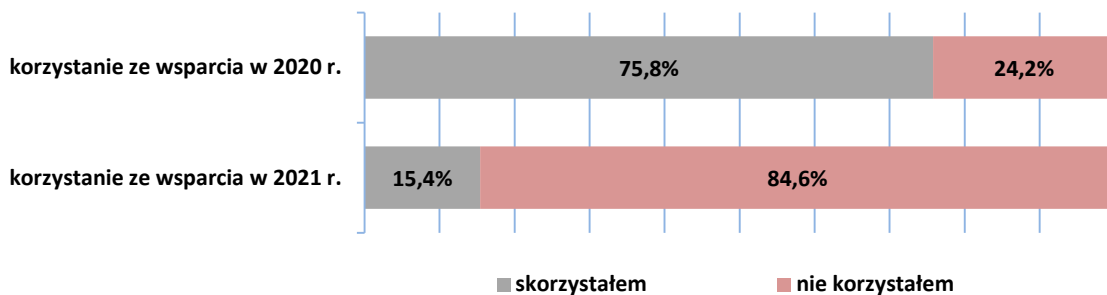
Źródło: WUP w Katowicach

We wszystkich grupach zawodowych widać dużą fluktuację kadr w prognozie na 2022 r. w szczególności wśród operatorów maszyn i urządzeń oraz specjalistów. Pracodawcy zarówno będą zwalniali jak i zatrudniali pracowników w niemal tych samych zawodach. Wydaje się, że ta sytuacja może być związana z jednej strony z kwalifikacjami czy umiejętnościami pracowników a z drugiej z oferowanymi warunkami pracy i dopasowaniem się pracownika do obowiązujących zasad w firmie.

4. Ocena otrzymanego wsparcia w ramach Tarczy Antykryzysowej w opiniach śląskich przedsiębiorców w 2020 i 2021 roku

W badaniu z 2020 r. 75,8% respondentów deklarowało skorzystanie ze wsparcia w ramach Tarczy Antykryzysowej, natomiast w badaniu z roku 2021 takie deklaracje złożyło już tylko 15,4% przedsiębiorców. Ta duża różnica dotycząca korzystania ze wsparcia w czasie trwania pandemii wynika z przepisów prawa. Coraz mniej podmiotów mogło ubiegać się o wsparcie w kolejnym roku ze względu na znoszenie ograniczeń i obostrzeń jakie nałożono na wielu przedsiębiorców w czasie pandemii (zob. wykres 7).

Wykres 7. Korzystanie ze wsparcia w ramach Tarczy Antykryzysowej w przedsiębiorstwach w województwie śląskim w latach 2020 – 2021 (dane w %; 2020 r. N=14 085; 2021 r. N=14 952)

Źródło: WUP w Katowicach

W badaniu z 2021 roku respondenci oceniali przydatność otrzymanego wsparcia w ramach Tarczy Antykryzysowej w latach 2020 – 2021. Większość z nich oceniła tę pomoc, jako przydatną w utrzymaniu się na rynku w 2022 r. (77,9%), co szósty uznał, że wsparcie nie będzie pomocne (17,5%), a 4,6% nie miało na ten temat zdania.

5. Działania podejmowane przez przedsiębiorstwa w województwie śląskim dla utrzymania lub poprawy funkcjonowania firmy w 2020 r. i w perspektywie 2021 r. oraz w 2021 r. i w perspektywie 2022 r.

Ponad połowa przedsiębiorców w 2020 r. podjęła działania polegające przede wszystkim na:

- śledzeniu informacji na temat pomocy rządowej celem skorzystania ze wsparcia (86,0%),
- ograniczaniu wydatków (78,6%),
- pozyskiwaniu nowych klientów (59,3%).

Niewielu respondentów formalnie zawiesiło swoją działalność, tymczasowo zamknęło firmy bez zawieszenia działalności czy zaciągnęło dodatkowe zobowiązania finansowe (odpowiednio: 7,0%; 16,4%; 22,2%).

Sytuacja odwróciła się 2021 r., w którym przedsiębiorcy podjęli działania polegające głównie na:

- formalnym zawieszeniu działalności gospodarczej (62,6%),
- tymczasowym zamknięciu swoich firm bez zawieszania działalności gospodarczej (41,8%),
- zaciągnięciu dodatkowych kredytów (29,3%) (zob. wykres 8).

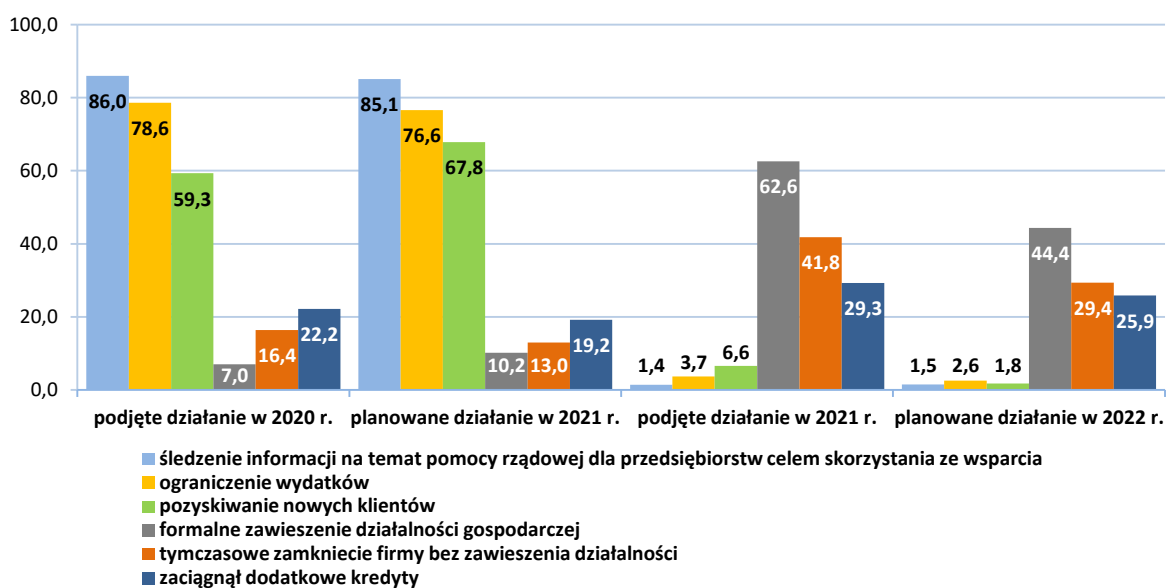
W ciągu dwóch analizowanych lat i działań wdrożonych przez przedsiębiorców w celu utrzymania się na rynku, widać zmianę jaka zaszła w tym czasie wśród badanych podmiotów. Od pozyskiwania wsparcia finansowego w ramach Tarczy Antykryzysowej, ograniczania wydatków i poszukiwania nowych klientów w 2020 r. do tymczasowego zamykania firm lub zawieszania działalności gospodarczej i zaciągania kolejnych zobowiązań finansowych w 2021 r.

Działania podjęte w 2021 roku pokazują, że rzeczywistość społeczno-gospodarcza wymusiła na przedsiębiorcach zgoła inne działania, niż wdrożyli i planowali wdrożyć w 2020 r. Przedsiębiorcy prawdopodobnie spodziewali się kolejnego „zastrzyku finansowego” w ramach wsparcia anty kryzysowego w 2021 r. na podobnym poziomie jak w roku 2020.

Tymczasem w 2021 r. jedynie, co siódma firma (15,4%) skorzystała z tego wsparcia, co najprawdopodobniej było związane z zakończeniem działań pomocowych dla przedsiębiorców. Sytuacja społeczno-gospodarcza związana ze wzrostem cen za energię i paliwa, wzrost tempa cen na towary i usługi konsumpcyjne (inflacja), wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu i produkcji budowlano-montażowej⁴ oraz podwyższenie kosztów kredytów wpłynęła na decyzje wielu przedsiębiorców o tymczasowym zamknięciu lub formalnym zawieszeniu działalności gospodarczej.

Plany przedsiębiorców na 2022 r. również są związane głównie z formalnym zawieszeniem lub tymczasowym zamknięciem działalności gospodarczej oraz zaciąganiem kolejnych kredytów. Odsetek przedsiębiorców przewidujących takie działania w praktyce może wzrosnąć z uwagi na obecną sytuację geopolityczną związaną z kryzysem humanitarnym wywołanym agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Nałożone na Rosję sankcje znacząco wpłyną na gospodarkę światową i życie społeczne również w Polsce.

Wykres 8. Działania podejmowane przez śląskich przedsiębiorców w 2020 i 2021 roku oraz planowane do wdrożenia w 2021 i 2022 roku – porównanie wyników badań (dane w %; 2020 r. N=14 085; 2021 r. N=14 952)

*pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%
Źródło: WUP w Katowicach

⁴ Główny Urząd Statystyczny, Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju w listopadzie 2021 r., Warszawa, grudzień 2021 r. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/inne-opracowania/informacje-o-sytuacji-spoeczno-gospodarczej/sytuacja-spoeczno-gospodarcza-kraju-w-listopadzie-2021-r-,1,115.html>

Spis wykresów i tabel

Wykres 1. Charakterystyka próby badawczej w badaniu z 2020 i 2021 roku według wielkości zatrudnienia, sektora gospodarki oraz siedziby firmy; (dane w %; 2020 r. N=14 085; 2021 r. N=14 952)	3
Wykres 2. Skutki pandemii dla funkcjonowania przedsiębiorstw w perspektywie 2021 i 2022 roku w opiniach śląskich przedsiębiorców – porównanie wyników badań (dane w %; 2020 r. N= 14 085; 2021 r. N= 14 952)	4
Wykres 3. Wpływ pandemii COVID-19 a prognozowany poziom inwestycji w śląskich przedsiębiorstwach w 2021 i 2022 roku- porównanie wyników badań (dane w %; 2020 r. N=14 085; 2021 r. N=14 952)	5
Wykres 4. Wpływ pandemii COVID-19 a prognozy popytu na produkty/usługi w śląskich przedsiębiorstwach w 2021 i 2022 roku – porównanie wyników badań (dane w %; 2020 r. N=14 085; 2021 r. N=14 952)	6
Wykres 5. Wpływ pandemii COVID-19 a prognozowana płynność finansowa w śląskich przedsiębiorstwach w 2021 i 2022 roku – porównanie wyników badań (dane w %; 2020 r. N=14 085; 2021 r. N=14 952)	7
Wykres 6. Prognozowana sytuacja zatrudnieniowa w śląskich przedsiębiorstwach w 2021 i 2022 roku – porównanie wyników badań (dane w %; 2020 r. N=14 085; 2021 r. N=14 952)	8
Tabela 1. Prognozowany spadek/wzrost zatrudnienia w opiniach śląskich przedsiębiorców w prognozach na 2021 i 2022 rok według wielkich grup zawodów	9
Wykres 7. Korzystanie ze wsparcia w ramach Tarczy Antykryzysowej w przedsiębiorstwach w województwie śląskim w latach 2020 – 2021 (dane w %; 2020 r. N=14 085; 2021 r. N=14 952)	11
Wykres 8. Działania podejmowane przez śląskich przedsiębiorców w 2020 i 2021 roku oraz planowane do wdrożenia w 2021 i 2022 roku – porównanie wyników badań (dane w %; 2020 r. N=14 085; 2021 r. N=14 952)	12